

Asia: VN/25711/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi Kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valvira pitää esitettyä varhaiskasvatuksen laatua kehittävää ehdotus-ta kannatettavana. Varhaiskasvatuksen järjestäjillä ja yksityisillä palveluntuottajilla on jo nyt varhaiskasvatustalain (540/2018) 24 §:ssä säädetty velvoite arvioida antamaansa varhaiskasvatusta. Hallituksen esitysluonnoksen voidaan katsoa vahvistavan varhaiskasvatuksen arvioinnin kehittymistä systemaattisemmaksi ja sitä kautta kehittävä arviointikulttuuriamme sekä parantavan lasten edun toteutumista. Vallitseva Covid-19 -pandemia osoitti kunnille ja palveluntuottajille osoitettujen erillistiedonkeruiden haasteet ja kuormittavuuden erityisesti poikkeustilanteissa. Esityksen mukainen digitaalinen laadunarviointijärjestelmä vähentää erillistiedonkeruiden tarvetta sekä parantaa arviointitoiminnan vaikuttavuutta.

Valvira kiinnittää lain jatkovalmistelussa huomiota perhepäivähoidon arviointiin. Valtaosa varhaiskasvatukseen osallistuvista lapsista Suomessa on päiväkodeissa, vain pieni osa perhepäivähoidossa tai avoimessa varhaiskasvatuksessa. Lakiesityksen keskeinen tavoite, lasten yhdenvertaisuuden edistäminen, on tärkeä. Tavoite on kirjattu myös esitysluonnoksen vaikutusarviointiin. Varhaiskasvatuksen eri toimintamuotoja (so. päiväkotit, ryhmäperhepäiväkotit, perhepäivähoito ja avoin varhaiskasvatus) ohjaavat samat tavoitteet ja sama opetussuunnitelma. Näin siitä huolimatta, että eri toimintamuodot eroavat, mm. henkilöstön kelpoisuusvaatimusten ja oppimisympäristön osalta. Koska varhaiskasvatuksemme on päiväkotikeskeistä, on tärkeää, että perhepäivähoidossa toteutetun varhaiskasvatuksen erityisyys huomioidaan aikanaan arviointia koskevan lain toimeenpanossa.

Tässä yhteydessä Valvira esittää huolensa varhaiskasvatuksen tiedon hajanaisuudesta ja sitä kautta tuotetun tiedon tarkoituksenmukaisesta hyödynnettävyydestä. Varhaiskasvatuksesta tuotetaan paljon tietoa ja sitä kootaan eri paikkoihin. Koottua tietoa kerätään Opetushallituksen Varhaiskasvatuksen tietovarantoon (Varda) sekä Valvontatietojärjestelmään (Vati). Lisäksi yksityisestä palveluntuotannosta rekisteröidään tietoa päiväkotien osalta valvontaviranomaisten

palveluntuottajarekisteriin (Valveri) ja perhepäivähoidon osalta kuntien rekistereihin. Varhaiskasvatuksesta kerätään tietoa myös osana joka toinen vuosi toteutettavaa peruspalveluiden arviointia. Valvira valmis-telee parhaillaan yhdessä aluehallintovirastojen kanssa valtakunnallista palveluntuottajarekisteriä (Soteri), johon tullaan lähivuosina rekistereöimään kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajat sekä yksityiset päiväkodit. Rekisteriin tullaan myös sisällyttämään palveluntuottajien valvontatietoa. Soteri-rekisteri tulee korvaamaan em. Valveri-rekisterin.

Varhaiskasvatuksesta saatava arviointitieto liittyy olennaisesti myös valvonnan tietotarpeisiin. Varhaiskasvatuksessa tehdään turvallisuus- ja laatutyötä, jota valvontaviranomainen kutsuu omavalvonnaksi. Tieto omavalvonnan tuloksista on ajankohtaisinta tietoa palveluntuottajan toiminnasta. Valvira on tuonut eri yhteyksissä esiin, että samalla kun valvonta tuottaa tietoa palvelujen laadusta ja turvallisuudesta, valvonta myös käyttää valvontaviranomaisen sekä omavalvonnan tuottamaa tietoa mm. valvonnan riskiperusteiseen kohdentamiseen. Valvira pitääkin tärkeänä, että arviointitiedon jatkovalmisteluun otetaan mukaan myös valvontaviranomaisen edustajia ja kootun arviointitietojen tarkoituksenmukaisesta hyödyntämisestä mm. valvonnan tietopohjana pohditaan avoimesti.

Lisätietoja: ylitarkastaja Satu Räsänen, p. 0295 209 637 tai s-posti: etuni-mi.sukunimi@valvira.fi

Räsänen Satu
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira)